

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului : Parohiile cl. I. pe un an . . . . . 800 Lei Parohiile cl. II. . . . . 700 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 600 Lei Centrul particulari . . . . . 500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor Concurs de prot. 1000 Lei. Parohii de cl. I 1000, de cl. II 800, de cl. III 600 Lei Celelalte publicații 1 cm. □ 3,50 Lei.</p>
---	--	--

DUMINECA ORTODOXIEI.

In Caransebeș.

Credința noastră creștinească, înveșmântată în haina curăției genuine, ne plimbă din când în când sufletul spre popasuri de adâncă reculegere.

Un reconfortant popas este și Dumineca Ortodoxiei, întâia Duminecă din Postul Mare, în care creștinătatea comemorează triumful sfințelor icoane.

În trecutul de acum peste o mie de ani, când credința era mai vie în oameni, s'au purtat lungi și crâncene lupte în jurul cultului sfințelor icoane.

Ca obiecte sfinte, icoanele din biserici, chip curat și nevinovat al desăvârșirilor Cerești din lume, au rămas o școală trează întru cunoașterea și prețuirea drepte credințe...

Pentru a folosi prilejul acesta al Duminicii Ortodoxiei la răspândirea și întărirea credinței drepte în popor și mai cu seamă în tineretul școlar, Prea Sfințitul Episcop Veniamin a inițiat serbări publice în cele trei centre mai mari din eparhie: Caransebeș, Logoj și Oravița.

Elevii din cursul superior al școalelor secundare din cele trei orașe au luat parte la concursul temei „puterea credinței“. Lucrările cele mai reușite au fost premiate — în cadrele serbării — cu cărți și cu bani. Episcopia a trimis, din modestele ei resurse, câte 2000 Lei, contribuind astfel la sporirea premiilor. Programul, compus din coruri, declamări, fanfară etc., a fost peste tot expresia puterii de muncă și de contribuție a elevilor. Conferințele delegaților episcopești, au ajutat și au întărit avânturile tinerești, cimentând totodată legătura dintre Biserică și Popor.

După sf. Liturghie, oficiată în prezența P. S. Episcop Veniamin de următorul sobor proeșesc: prot. Isaia Suru, prot. Teodor Roșca, pr. Tr. Dobromirescu, diaconii V. Turcan și D. Băloni, în cadrul căreia a predicat diaconul V. Turcan prof. la Acad. teologică, asistența, în frunte cu P. S. Episcop Veniamin, s'a întrunit în sala cinematografului comunal.

Păr. Dr. Marcu Bănescu, cons. ep., a conferențiat aici despre Ortodoxie, atrăgând serios atenția publicului asupra interesantelor espuneri ale Sf. Sale.

Coruri, cel al liceului și gimnaziului de fete condus de dl prof. D. Cusma, al școlii normale condus de dl E. Rădescu, apoi declamările celor trei elevi de liceu au creat o atmosferă înălțătoare, de ambianță dulce religioasă.

În cadrul programului au fost premiate lucrările mai reușite. Anume, pr. I Stoica Virgil cl. VIII n. și Cojocariu Petru cl. VII liceală, cari s'au și cetit; Matei Petru cl. VIII I. și Avramescu Const. cl. VI șc. n. cu premiul a doilea, apoi șase mențiuni: Al. Buțiu, Ctin Măciucă, Nic. Popoviciu dela liceu, I. Ghe. Pițigoil I. Moldovan și S. Togerescu dela școala normală. Elevii din Caransebeș au fost premiați, exclusiv cu premii date de Episcopie.

Pentru reușita serbării din Caransebeș, unde P. S. Episcop Veniamin și colaboratorii P. S. Sale au depus multă osteneală, revine merit însemnat conducătorilor celor două școale, liceu și șc. normală, profesorilor catiheti ea și profesorilor conducători de cor, D. Cusma și E. Rădescu.

Fără să ști, lupti și tu într'un front, și arma ta este tăcerea.

In Logoj.

În acest an Dumineca Ortodoxiei, care simbolizează triumful adevăratei credințe asupra ereziei, a fost sărbătorită în mod deosebit în centrele eparhiei noastre. După dorința P. Sf. Sale Episcopului Veniamin, la această sărbătoare a participat întreg tineretul nostru din școlile secundare, de aceea în orașele cu școli secundare a avut loc câte un concurs cu caracter religios.

În Logoj, la acest concurs au participat elevele și elevii dela lic. de fete „I. Hașdeu“, șc. normală de fete, lic. de băieți „C. Bredicianu“ și lic. comercial. Organizat cu multă străduință, de către d. drele profesoare de religie și păr. prof. C. Târziu, acest concurs a putut fi o frumoasă manifestare a credinții noastre în cadrul unui bogat program festiv.

În dimineața zilei sf. liturghie a fost oficiată de un sobor de preoți în frunte cu I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc și P. C. Sa Prot. Dr. A. Mihăescu, răspunsurile fiind date de corul „I. Vidu“. În cadrul sf. Liturghii predica, despre însemnătatea istorică a zilei, a fost rostită de P. C. Sa Păr. I. Borza. După sf. Liturghie, în saloanele Casinoului a urmat desfășurarea programului festiv, la care și-au dat concursul toate școlile secundare și în cadrul căruia a conferențiat I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc, dela Acad. teol. din Caransebeș. I. P. C. Sa a vorbit în mod viu și convingător despre rolul moral-social al Ortodoxiei, chemată de a reforma pe omul lumii păgâne, arătându-i calea de urmat spre idealul cel mai înalt spre care tinde omenirea și pe care ideologiile de azi nu i-l pot aduce.

Conferința a fost urmată de declamări rostite de elevele șc. normale și liceului de fete, precum și de cântece și de lucrarea unui elev dela lic. „C. Brediceanu“, premiată ca cea mai bună.

La această sărbătoare a participat, pe lângă tineretul școlar, un numeros public intelectual din localitate în frunte cu dl Col. Ștăinar, prefectul județului și dl Col. Hidu, primarul orașului. După serbare s'a servit o masă în localul șc. normale, aranjată cu străduința dnei directoare V. Fărcașiu.

In Oravița.

În capitala județului Caraș Dumineca Ortodoxiei încă a fost sărbătorită în chip deosebit.

Sf. Liturghie a fost celebrată de soborul preoților Petru Șușan din Comoriște, Dr. Aurel Neda capelan protopopesc și Cornel I. Țăranu,

prof. de religie la liceul „General Dragalina“ din localitate. Sf. Sa a și predicat despre însemnătatea Ortodoxiei și datorința ce avem de a ne apăra și a ne păstra credința strămoșască. La sf. Liturghie a cântat corul liceului, bine instruit și bine condus.

După masă la orele 4 a avut loc în sala teatrului orășănesc un festival organizat, la dorința P. S. Episcop Veniamin, de Oficiul Educației Tineretului, condus de dl Constantin Onu, vrednicul director al liceului din Oravița.

În cadrul acestui festival, delegatul P. S. Sale, dl cons. ep. Nicolae Cornean, a ținut o conferință despre Ortodoxie. „A vorbi despre Ortodoxie înseamnă a concentra asupra sufletului raza aceluiași nădejdi, cari ne-au încălzit sufletul și ne-au mângăiat ființa timp de multe veacuri“. Combătând nedreptele acuze aduse Ortodoxiei de toți neprietenii ei, conferențiarul o prezintă ca pe factorul care a prezidat toate actele și realizările mari din viața neamului românesc.

Au fost premiați apoi cu cărți, iconițe și cu bani elevii Chirilă Ioan, Crețu Ioan și Tudor Gheorghe, cari s'au distins cu lucrarea „puterea credinții“.

Programul bogat, în coruri conduse cu pricepere de dl prof. N. Sasu, în declamări, citire din literatura religioasă de acum două sute și ceva de ani, a fost bine încheșat și ne obligă la recunoștință față de toți cari au colaborat la reușita lui: liceu, gimnaziu, școală industrială, ca și publicul care s'a ostenit să participe la acel festival. Îndeosebi trebuie remarcată osteneala dlui prof. Const. Onu, care se dovedește a fi un îndrumător energic și priceput al tineretului școlar din acel colț binecuvântat al Țării noastre.

BINEFACERILE CRESTINISMULUI

PENTRU OMENIRE.

Pe lângă faptul că este o ființă rațională, omul este și ființă religioasă. Din cele mai vechi timpuri el a simțit nevoia să adore pe cineva, pe care îl considera mai mare, mai puternic decât el: puterile naturii (trăsnete) sau elemente ale naturii (lună, soare etc.), sau chiar alte lucruri (pietre, animale) și chiar spiritele pe care le credeau ei că sunt rele sau bune. Așadar religiunea, oricare ar fi ea, este o proprietate a sufletului omenesc. Ea este necesară pentru om, ca individ, pentru familie și chiar pentru societate, ca ceva care corespunde aspira-

țiunei înăscute a spiritului omenesc, de a sta în legătură cu Divinitatea. Dintre toate religiunile însă cea mai perfectă, fiind cea mai apropiată și conformă cu rațiunea omului, este religia creștină. De aceea a adus și cele mai multe foloase, cele mai multe binefaceri, binefaceri despre care voesc să amintesc mai jos.

Mai înainte de a vorbi de foloasele pe care le aduce în omenire creștinismul, este necesar, cred, să arăte în câteva linii starea religioasă a omenirii la apariția acestei religii. Era rea! Popoarele se războiau între ele. Între indivizi domnea ura. Sclavia era răspândită pretutindeni. Să ne gândim la poporul roman, care trata sclavii ca pe niște animale. Drepturile omului erau nerespectate, femeia era sclavă. Prizonierii erau tratați mai rău ca animalele.

Toată lumea era păgână. Zeii erau adorați pretutindeni. Lor li-se atribuiă puteri nebiruite și li se aduceau jertfe, care de foarte multe ori erau jertfe omenești.

Imoralitatea domnea pretutindeni; la Roma chiar, împărații erau adorați ca zei și nu numai atât, chiar îmbrăcămintea lor era socotită ca sfântă.

Iată că cismele lui Tiberiu împăratul erau adorate la fel ca zeii, iar Neron făcea cele mai mari imoralități, totuși faptele lui imorale erau socotite ca atribute zeești.

Să vedem acum ce aducea Creștinismul în lume.

Creștinismul aducea cu sine desființarea robiei, un lucru care este de o mare importanță.

E mare lucru să schimbi concepția omenirii și Creștinismul este cel care face acestea.

Creștinismul aducea cu sine ideea dezvoltării simțului moral.

Morala creștină este superioară tuturor celorlalte morale, nu numai pentru că este revelată de însuși Dumnezeu prin Fiul său, ci chiar și prin ideile sale sublime. Pe când celelalte morale sunt produsul minții omenești; morala creștină este revelată de Dumnezeu prin Fiul său, în care vedem cel mai puternic exemplu de iubire de aproapele și de jertfă pentru oameni. Creștinul este drept, nu asuprește pe aproapele său. Crede într'un singur Dumnezeu pe care-L adoră. Este iubitor al legii, fiindcă știe că „toate legile dela Dumnezeu sunt făcute“. Omul creștin este virtuos, moral, bun, pentru că religia creștină dă învățături bune pentru toate.

I Bogatului îi spune cum să-și adune averile, prin cinste și muncă continuă, nu prin asupriri și furt.

II Judecătorul creștin este învățat cum să

împartă dreptatea. Să nu fie părtinitor, ci drept.

II Stăpânul să se poarte bine cu sluga, nu supunându-l la munci peste puterea lui.

IV Părintele să se poarte bine cu soția pe care creștinul o ridică din starea de robie de până atunci, așezându-l pe aceeaș treaptă cu el. El știe ce datorie are în calitate de șef al familiei și față de fii săi pe care trebuie să-i îngrijească.

Creștinismul formează caracterul moral al omului și-i dă ideal de viață, să lucreze aci în conformitate cu legile morale, ca în viața cealaltă să se bucure de fericire.

Religia creștină spune individului că în viața aceasta este trecător și că fericirea adevărată o găsim numai dincolo de această viață. Creștinismul este acela care ridică căsătoria la treapta de sf. taină, aducând în viața familiară solidaritatea și demnitatea. Viața aceasta este scurtă, nespun de scurtă pe lângă veșnicia vieții viitoare, spune învățătura creștină. Suferă acum și nu te supăra pe Dumnezeu, ca să fi fericit în viața viitoare.

Așadar creștinismul este religia care-i arată omului calea dreptății. Ce diferență este între omul creștin și cel păgân, între cel vechi și cel nou!

Iată pe omul păgân cel care nu a avut norocul să privească razele binefăcătoare ale creștinismului, cum stă în întunericul necivilizației și iată omul creștinismului cum primește razele binefăcătoare ale civilizației.

Iată deci că religia creștină este pârgăhia de trecere dela barbarie la civilizație, dela întuneric la lumină.

El rezolvă problema educației.

Primele universități pentru toate felurile de științe, s'au născut în mănăstiri.

Iată pe Carol-cel-Mare cum dă ordin ca preoții să învețe carte pe copii, iar stareții și episcopii să creieze pe lângă mănăstiri școli în care să predea gramatica și muzica.

Altcum un învățat din timpul lui Carol-cel-Mare, fondează școala din mănăstirea „Saint Martin de Toure“, școală mare desigur, deoarece aici se predau toate cunoștințele umane de atunci, grupate de el în șapte clase (pe care le numia „cele 7 arte liberale“).

Afară de acestea se înființează Universități ca cea dela Oxford.

Toate artele s'au dezvoltat în sânul Bisericii creștine. Unde este muzica mai frumoasă decât aici unde se preamărește Dumnezeu și câți dintre muzicanții celebri nu au fost din sânul Bisericii. Și la noi, la Români, avem pe Ieromonahul Macarie și Anton Pan.

Arhitectura unde s'a dezvoltat, dacă nu în Biserică și dacă nu datorită ei? Lui Dumnezeu trebuie să-i ridicăm cele mai frumoase case, bisericile, și de acest lucru și-au dat seama dela început artiștii.

Pentru aceasta avem noi creștinii cele mai frumoase locașuri de rugăciuni, care pot rivaliza chiar și cu cele mai frumoase palate. Ce e mai frumos și mai măreț decât biserica Notre Dame din Paris și alte biserici? Iar la noi în țară avem biserica mănăstirii Curtea-de-Argeș. Pictura s'a dezvoltat mai mult în biserici și în mănăstiri iar literatura și limba literară se datorește unui slujitor al altarului. De ex. Diaconul Coresi care a pus bazele limbii literare prin tipăriturile sale, iar la perfecționarea ei contribuie ierarhii următori. La Germani, Luther, care pune bazele limbii literare germane prin traducerea Bibliei.

Având în vedere atâtea binefaceri aduse omenirii de creștinism, desființarea sclaviei, întărirea simțului moral prin calea desăvârșirii morale, educația cât mai bună a indivizilor, sentimentele de milă și dreptate etc., dezvoltarea artelor de tot felul, civilizația deci, nu se poate să nu conchidem, că religia creștină este cea mai importantă decât toate religiunile. Ținând seama apoi de faptul acesta, religiunea a fost propovăduită de Mântuitorul. Noi care suntem creștini, care ne bucurăm de razele binefăcătoare ale civilizației adusă de creștinism în lume, să urmărim această religiune cu toată dragostea și încrederea și să ne ferim de a fi atrași de alte religiuni, pentru ca astfel să ne bucurăm de fericirea vecinică în viața viitoare.

Pr. Ioan Gh. Anghel

Incercare de substituie.

Cine-o fi citit în „Curentul“ Nr. 5757 din 26 Febr. a. c., un articol de pe pagina primă scris cu litere mari: „Pedagogia părintelui comunei“ de Mircea V. Pienescu, desigur a făcut-o atras de măreția titlului. Dela început însă, cetitorul a putut să observe că autorul căutând în van un subiect, spre a nu cădea în „banalitate“ sau să „bată apa în piuă“, după cum însuși o mărturisește, ne găsind ce să mai spună despre „lucruri cari se par atât de cunoscute“, s'a oprit cu cercetarea la primarul vremurilor de azi pe care în elanul ziaristic îl numește „părintele comunei“.

„Pedagogia părintelui comunei“, ce titlu!... și apoi ce derutare puternică!...

Intențiunea bună a cititorului de a-și arun-

ca ochii peste un asemenea articol atât de semnificativ, s'a schimbat de îndată în curiozitatea de-a vedea până unde se merge cu substituie.

Comuna, fie urbană sau rurală, până azi nu a cunoscut pe un alt „părinte“ decât pe preot. Și aceasta chiar de s'ar face în sens figurat. Sau poate se va tinde în a crea comunei părinte pe primar, iar preotul să rămână numai părintele bisericii...

Reorganizarea noastră administrativă, ori cât ar fi de bună, dacă tinde a-l așeza „pe primar ca părinte al comunei nu numai la festivități ci în orice zi“, nesocotește pe un alt umil slujbaș, care va continua să rămână „popă“ în limbajul anecdotelor. Desigur, nesocotirea preotului se caută pretutindeni, căci mereu el a fost substituit în lucrări de natură obștească... dar nici când mai umil ca și în cazul de față.

Fără să vreau, mi se perindează înaintea ochilor toată ceata părinților de odinioară ai acestui neam — și de-asupra tuturor mi se așează „...preoții cu crucea'n frunte“ ai lui Mureșanu, păstrătorii singuri ai legii, limbii, culturai și naționalității noastre.

Promotorul de eri, azi se încearcă a se substitui cu primarul!

Cauza? E aceeași ca și cea din critica făcută civilizației moderne de Aurel C. Popovici: „e că civilizația noastră de astăzi, întinde o păclă deasă, de slove tipărite, pe o mulțime de adevăruri și înnăbușă cele mai firești și cele mai sfinte simțiri“ (A. C. Popovici „Naționalism și Democrație“, pag. 65).

De ce să deschidem o polemică? Nu are rost! ...Din noroiul satelor unde cruda soartă l-a așezat pe preot să țese pânza națiunii cea adevărată — urzită din naționalismul „preoților cu crucea'n frunte“ de eri și împletită cu be-teala răbdării fără margini în credință, cinste și moralitate a popii de azi — acestea toate, să nu-l amăgească la ruperca itelor, orice substituie i s'ar aduce „prin păclă deasă de slovă“, căci rezultatul va fi altul.

Comuna n'a cunoscut și nici nu cunoaște un alt „părinte“ decât pe cel real, pe preot!

Dar... umilitoarea substituie să fie un „veto“! Adevărat, că azi toate ramurile de slujbași caută să dea cultură poporului. Trăim într-o vreme de forțare a pedagogiei, de emulare culturală. Nu prinde și nu aduce roade, decât cultura dată de adevăratul părinte, care după anumite legi ale pedagogiei se știe furișa în sufletul poporului.

În pedagogia preotului, nu se poate strecura nimeni, oricât ar încerca.

El va rămâne, în ciuda altora, adevăratul

„părinte al comunei“. La el aleargă pleiada de fii ai satului, pentru picurare de balsam sufletec, din marea cea nesfârșită a mângârierii.

Și până ce pe preot nu-l desarmează nimeni și nici nu-l va putea, de secretul cel mare al pedagogiei sale — nici titulatura de „părinte al comunci“ nu i-o va putea fura nimeni, ori cât de versat ar fi în o pedagogie laică.

Prid.

Cum am desfîntat concubinajul.

În ziua de 4 Noembrie 1943, găsindu-mă în orașul de reședință al sfinței episcopii de Caransebeș, mi-am ținut de o îndatorire și fiiască obligație morală, de a mă prezenta Preasfințitului nostru stăpân, Părintele Episcop Veniamin.

A fost un îndemn, pe care l-am cules din vechile și obicinuitele îndatoriri, altădată ne-spuse de nimeni, pentru preoții acestei bătrâne dieceze, de a-și vedea părintele sufletec, ori de câte ori vremuri mai amare de cât cele de azi le îndrumau pașii osteniți și gândurile așternute sub promoroaca atâtor încercări ale vitregiei, spre Caransebeș.

Am socotit a mă fixa pe linia acestei prea frumoase tradiții, când despărțirea preotului, supus fiu sufletec și ispravnic osârduitor al cuvântului Evangheliei, de Episcopul său, cu însemnarea în binecuvântare prin sfânta dreaptă, înrămuia în cununa dreptelor răsplătiri cu sfatul ales și cu părintească povață, întărire în ducearea cu bună treabă a sarcinei primită prin harul mâinilor împreunate deasupra capului, rezimat, în mireasma cântului de taină, pe genunchii episcopopești, transmițători de dar apostolicesc, pe temei de datină moștenită, în juruința slovelor urzite în fiorul citaniilor dela hirotonire.

L-am găsit pe Prea Sfințitul în biroul de lucru. Înconjurat de grija rezolvirii a o mulțime de acte, pe cari vremurile tulburi prin care trece omenirea creștină a acestui veac al nostru, le cerea o cumpănită chibzuință și o părintească rezolvare.

O chilioară prea modestă pentru un Chiriarch, Principe al Bisericei străbune...

Prea Sfințitul, o sinteză de blândete, întregită de o rară bunătate sufletească, expresie de modestie călugărească, mi-a făcut impresia unui părinte, care abea așteaptă să-și vada fiul plecat la isprăvirea lucrului din țarina astăzi învârtosată de atâtea neajunsuri și oblojită de buruienșul atâtor insuficiențe, reîntors acasă.

Un zâmbet abia perceptibil, plecat din ochii smălțați de lacrimile bucuriei regășirii, înrămuți în cutele dungiuit prelinse, de pe tâmp-lele aproape ninse a celor 57 de ani și mai bine, cei mai mulți închinați Bisericei drept măritoare.

Sub cutremurul binecuvântării primite, în extazul unui suflet expresiv, de o largă dărnicie harică, Prea Sfințitul, afabil, m'a întrebat asupra tuturor referințelor legate de viața pastorală sub toate înfățișările ei.

După o expunere sumară, s'a oprit asupra problemei concubinajului.

Destăinuindu-I rezolvirea acestui capitol, de o dureroasă amintire până eri aproape, în comuna mea bisericească Sasca-română, rămasă vestigie a trecutului, surprins, dar plin de mulțumire, Prea Sfințitul mi-a inspirat fericita sugestie pentru redactarea articolului de față, cu mijloacele folosite în lucrarea defrișării acestei molie sociale atât de caracteristică părților sud-estice ale Banatului.

Folosindu-mă de experiența modestelor înfăptuiri pe acest teren, în cele ce urmează, mă voi strădui să scot în relief, factorii cari întrebuintându-i, m'au ajutat la realizarea cu bun stărsit a acțiunii întreprinse în acest sens.

În organul Eparhiei noastre „Foaia Diecezană“ de acum câțiva ani, am avut bucuria tipăririi unui articol intitulat: „Pastorația individuală“, cu reflexiile personal culese din experimentarea mijloacelor cari m'au ajutat la scoborîrea în centrul de viață, al primului nucleu de organizare moral-socială: familia propriilor mei credincioși.

Am abordat câteva modeste puncte de pornire în rostul apropierii de sufletul celor pe care am fost trimis, prin darul Episcopului, ca să-i păstorec.

Am isbutit, sporind sforțarea sistematizării elementelor inomis trebuincioase isprăvirii cu reușită a acestei importante probleme, fixată în inimă a complexului de poruncitoare îndatoriri în raportul dintre preotul-părinte sufletec al parohiei și singuraticii săi parohieni.

Am zis atunci, că preotul își va validita prezența lui sfințitoare între credincioși, când trecând peste orice îngăduință de comoditate și prilejuri sporadice, eventual ocazionate de întâmplări accidentale din casele credincioșilor lui, îi va căuta și în vremuri când pentru ei viața se consumă în tiparele normale ale zilei.

Este cel mai fericit prilej de a judeca anumite stări, ascunse alteori, în referințele intime ale familiei, dar ușor de ghicit în manifestările firești ale cotidianului.

O nuntă, un botez, un praznic, o înmormântare sau chiar și sfințirea caselor în ajunul Bobotezei, sunt accidente încheiate în tipare uniform moștenite de toți, de cât ca să producă o diversiune cu cadrul familiar în manifestările întregului său, cu aderențele lui specifice ca: mentalitate, fel de judecată, înțelegere, psihologie, manifestare etc. și deci momente prea nevoiașe pentru o concluzie valabil aplicată la o stare faptică familiară.

Calitățile ca și defectele, preotul le poate cunoaște în stările de viață ale credincioșilor lui, manifestate în afară de control.

În case, luați prin surprindere, la horă judecați sub simularea indifferenței, la cărciumă, aparent aproape de ei, dar cu prudența menținerii distanței la bună cuviință și respect.

Am avut la începutul anului 1932, 148 familii concubini. Din primul moment în centrul preocupărilor mele, a intrat problema concubinajului, și tendința desființării lui.

Mărturisesc că am întâmpinat multe adversități și neajunsuri.

Mai întâi printre membri consiliului parohial, dintre cari majoritatea erau nupturienți. Nu mai vorbesc de cei ai adunării parohiale, unde trei pătrimi aproape se găseau certați cu orânduiala bisericească în privința legitimității căsătoriei.

M'am izbit cu surprindere și cu multă nedumerire, de drepturile acordate acestor membri, fără drept de participare la treburile bisericesti în starea dată.

M'am gândit stăruitor asupra primilor pași de început, în drumul ale cărui perspective le vedeam mai dinainte a fi împreunate cu multă trudă, poate și anumite riscuri morale, nu mai vorbesc de costul trudei și de permanența stăruințelor.

Îmi stăteau înainte două cai: calea vizării directe a scopului, pe care-l ținteam prin demascarea fățișe și fără de înconjur a sporului de imoralitate, privind mai întâi pe cei din corporațiunile bisericesti, fapt care ar fi adus după sine legarea acestei deficiențe, de persoană, modalitate care ar fi adus după sine, în chip firesc, nemulțumirea celor mai mulți. Apoi calea *înduplecării*, folosind modalitatea tactului pastoral prin procedeul blândeții, cu coborârea în familia respectivului.

Am ales pe cea de a doua. Am căutat să-mi asigur concursul celor mai apropiați factori cu ascendență deja creiată în parohie: învățătorii satului și organele administrative.

Găsind suportul de siguranțe la ei, pe îndelete am căutat să pătrund în vecinătățile celor

pe cari urmăream să-i conving asupra datoriei de legitimare a căsătoriilor, prin sf. Taină a cununiei.

Gândul acesta nu l-am aplicat decât după ce îl lansasem printr'o serie de predici bine documentate atât în sf. biserică, cât și în cadrele cercului cultural „Astra” din localitate.

Tatonând atmosfera care sporea în prielnicie, după comentariile pe cari reciproc le urzeau între ei, la momentul potrivit, am pus problema deschisă, invitându-i ca după cele împreună discutate cu învățătorii satului, să se gândească asupra acestei cerințe dumnezeiești, de veacuri statornicită de practicile sf. noastre Biserici.

Chestiunea, odată coaptă, fără ca să-i înștiințez mai dinainte, într'o serie de deplasări egale cu numărul a 50 de zile, de stăruitoare muncă și în permanent contact familiar cu ei, am izbutit în curs de 3 ani consecutiv, să închid acest rușinos capitol în rosturile de viață ale unei parohii, poate cea mai flagelată în această privință, încât *astăzi nu mai am nici un concubin*.

Astăzi, ușurat de grija concubinajului, am izbutit, întreținând lunar cel puțin odată contactul cu fiecare familie în parte, să-mi asigur legitimitatea mai dinainte a tuturor căsătoriilor în perspectivă de încheiere.

Concluzii: Nici o muncă nu este prea grea dacă se face cu *tact*, cu *prevvedere* și cu *stăruință*.

Nimic nu este imposibil, dacă în acțiunea întreprinsă nu se bănuiește câștigul imediat din partea subiectului, în cazul din speță, preotul.

Stăruința și răbdarea sunt două pietri de temelie, cu început sigur de înfăptuire, a oricărei zidiri, fie ea și de natură spirituală.

Greul nu trebuie să incomodeze, aparențele zădărniciilor nu eschivează pe nimeni dela înfăptuirea datoriiilor.

Scriind aceste șiruri, cu mulțumirea sufletească de a fi primit părinteasca însărcinare din partea Prea Sfințitului nostru Stăpân, Episcopul Veniamin, rog pe ceilalți frați în Hristos, cei mai mulți cu și mai încercate experiențe ca subsemnatul, să procedeze asemenea, trecând peste îngăduințele vremelnice ale puținelor clipe de răgaz și folosindu-și flacăra darului primit prin punerea mâinilor arhieresti, să lumineze calea, singura cale vrednică de urmat, celor încredințați lor spre păstorire, folosindu-și toate puterile sufletului și ale minții, spre a duce la bun liman treburile turmei încredințate lor spre înălțarea Neamului românesc și spre slava sfinței noastre Biserici.

Pr. A. G. Mihailoviciu

Sărbătoarea „Diecezanei” din Arad.

Confratele „Biserica și Școala” aduce știrea îmbucurătoare pentru Episcopia soră, dar și pentru noi, că P. S. Sa Păr. Episcop Andrei al Aradului a sfințit atelierelor noi ale tipografiei diecezane.

Tipografia s'a înființat la 1879, iar acum ea a fost înzestrată cu 4 mașini de cules. Cu aceste mașini de cules, numite linotipuri, se tipărește „Biserica și Școala”, „Calea Mântuirii”, precum și ziarul „Tribuna Română”.

Achiziția aceasta de ordin material, corespunde cu stăruitoarea preocupare a P. S. Episcop Andrei de a înmulți slova religioasă tipărită. Cât de importantă este această achiziție și câte nădejdi leagă de ea eparhia Aradului, se înțelege dela sine...

P. S. Episcop a rostit din prilejul sfințirii atelierelor noi o frumoasă cuvântare, din care mai jos reproducem unele pasagii:

„Au trecut 65 de ani de când s'a înființat tipografia Diecezană. În 1912 s'a stabilit în localul ei propriu. Acum urmează faza înzestrării cu rotativa și 4 linotipuri. Se modernizează, și acum s'au sfințit.

De ce se sfințesc mașinile? Pentru că sufletul mașinei este muncitorul și munca lui, care se binecuvintează, deodată cu mașinile.

Între toate mașinile, tipografia stă la un loc mai de cinste, deoarece e un izvor de lumină.

Scrisul izvorește din sufletul autorului, trece ca o salbă de mărgele prin mâinile tipografului, apoi, în formă de carte sau ziar, e dat marelui public ca o făclie.

Tipograful nu este numai un receptor mort al scrisului, ci și sufletul lui vibrează atunci când culege; pune și el atunci o parte din ființa lui în scris. Așa că și el e un colaborator al autorului.

Din rândul tipografilor s'au ridicat oameni cari au adus mari servicii publicului, ca editori, proprietari și scriitori de gazete, cum a fost cazul lui Aurel Birăuțiu înainte de unirea cea mare din 1918.

Strămoșii ziceau: roagă-te și lucrează. Mașinăria, rotativa și chiar zețăria sunt și ele un altar, la care tipograful — care muncește cu plăcere și dă ceva din sufletul său — face un fel de rugăciune.

Tipografia noastră, Diecezana, a fost totdeauna în slujba ideilor religioase și morale, și niciodată n'a fost un mijloc de ațătare la ură. Ea are patron pe Iisus Hristos, care și El — în tinerețe — a fost un muncitor.

Scrisul religios ar trebui să fie tipărit cu litere aurite pentru că ochiul cetitorului desprinde din ele rază de lumină, ce luminează sufletul.

Muncitorii tipografiei Diecezane și în trecut au fost cei mai apreciați, pentru că au considerat munca lor în slujba binelui și nu ca a unor năimiți...“

Ș T I R I

Deputați aleși pentru Congresul Național bisericesc al Mitropoliei Ardealului. La alegerile ținute în luna Februarie a. c. au fost aleși:

În cercul electoral *preoțesc Caransebeș*: Protopop Isaia Suru, iar în cercurile electorale mirenești următorii:

1. *Bocșa-Montană*: Dimitrie Sgăvêrdia, consilier referent eparhial în Caransebeș.

2. *Logoj*: Dr. Titus Popovici, adv., f. Ministru, din Logoj.

3. *Mehadia*: Ing. Ștefan Bornuz, dir. gen. al Comunității de avere.

4. *Oravița*: Dr. Petru Corneanu, avocat în Oravița.

În Arhiepiscopia Sibiului a fost ales la cercul Sighișoara prof. *Aurel Popa*, distinsul secretar general al Ministerul Cultelor.

Preoții aparținători cercului pastoral Cacova s'au întrunit în ședințe la 21 și 28 XI, 6 și 12 XII 1943 în comunele Comoriște, Cacova, Ticvaniul-mic și Forotic. S'a săvârșit sf. Liturghie cu soborul preoților din respectivele parohii, cu predică și cu program potrivit pentru ședințele publice.

Cerc pastoral în Valea Sărazului. Cu înmugurirea primăverii preoții au eșit la munca de însământare în ogorul duhovnicesc. În 20 Februarie a avut loc întrunirea cercului „Valea Sărazului” în comuna Drinova. La orele 3 s'a oficiat Vecernia în sobor de către preoții: P. Crișciu, N. Cojocariu, P. Stamate, St. Marinescu și I. Drăgoicea, care a și predicat despre judecata de apoi. Trecând în localul școalei primare, președintele pr. Crișciu a vorbit despre forța morală și cea militară a unui neam. Președ. cercului învățătoresc Mihăilescu a vorbit despre unire și muncă, iar pr. N. Cojocariu despre vitregia școalei românești de aici sub regimul trecut al streinilor. Programul artistic l-a pregătit înv. Silvia Dan și pr. I. Drăgoicea cu multă pricepere. Serbarea a avut bun răsunset în sufletul poporului, mai ales că au participat și intelectualii: Al. Săbău, Roșoga, Derșidan, Albu, Hațeganu și Clasoviceanu.

Pomenirea Patriarhului Dr. Miron Cristea. Implinindu-se în 6 Martie a. c. cinci ani dela moartea fostului patriarh Dr. Miron Cristea, care a fost timp de zece ani episcop al Caransebeșului, Sămbătă în 4 Martie

s'a oficiat la sf. Patriarhie un parastas. Serviciul religios s'a oficiat în prezența I. P. S. Patriarh Nicodim de către P. S. Arhieriei patriarhali Veniamin și Atanasie cu un sobor de preoți și diaconi. Au luat parte rudele răposatului, prieteni și admiratori.

Conferință. Duminecă, 12 Martie a. c. ora 16.30 la liceul T. Doda — va ține conferință prof. univ. *Victor Stanciu* despre: „Un ziarist anonim „Episcopul Roman Ciorogariu.

Retribuțiunile preoțești pe luna Februarie a. c. au fost ridicate dela Stat și se lichidează la Casierie în orele de oficiu.

PARTEA OFICIALĂ

CONCURS.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial No. 2311/1943 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru postul de preot la parohia ort. rom. de cl. I din comuna **Iam**, protopresbiteratul Bisericii-Albe, devenită vacantă în urma pensionării preotului Ștefan Otonoga.

I Beneficii :

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jug.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Venitele stolare uzitate.

II Îndatoriri :

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea pentru parohii de cl. I., precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile adresate cons. parohial ort. rom. din Iam prin Prea On. Oficiu Protopresbiterat tractual și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică din Iam, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Iam la 12 Decembrie 1943.

Președinte :

Secretar :

Pr. IOSIF BRAICHER adm. par. VESELIN GLIGU

În conțelegere cu Oficiul protopopesc

IOAN ORAVIȚAN protopop.

Nr. 340 B. 1944.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective 17 Aprilie 1914 Nr. 3028 B., ridicat și la valoarea de concluz sinodal, cu concluzul Nr. Nr. protoc. 22/1914, precum și având în vedere decisiunea consistorului mitropolitau Nr. 258/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor

de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunei preoțești

Caransebeș, din șed. Cons. eparh. ținută în 4 Februarie 1944

Episcop: 2—3

Consilier referent:

† VENIAMIN

Prot. Romul G. Ancușa

Convocare

Domnii membri ai Casei Naționale Române din Caransebeș sunt rugați a lua parte la

Adunarea generală,

care se va ține Duminecă, la 19 Martie 1944, ora 11¹/₂ în Casina Română.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul consiliului de administrație, discutarea și aprobarea lui.
2. Verificarea și aprobarea bilanțului și contului de gestiune pe anii 1933—1944.
3. Descărcarea de gestiune a consiliului de administrație.
4. Aprobarea bugetului pe ex. 1944.
5. Decidere asupra reînvierii, tuzionării sau lichidării societății.
6. Alegerea consiliului de administrație.
7. Eventuale propuneri.

Intrucât la prima convocare nu se vor întruni membri în număr statutar, Adunarea generală se convoacă pe **Duminecă 26 Martie 1944 orele 11¹/₂**, în acelaș local, când se va ține fără considerare de numărul membrilor prezenți.

Caransebeș, la 10 Martie 1944.

Președinte,

Secretar,

G. Neamțiu

P. Jumanca

Primăria orașului Caransebeș.

Nr. 1330/1944.

Publicațiune.

În conformitate cu art. 61 din C. F. P. se publică vacanța unui post de contabil la această primărie, încadrat în Grupa A, tabela 27, tipul de salariu Nr. 28 — Lei 9.750 — plus accesoriile legale.

Complectarea vacanței se face prin înaintare.

Caransebeș, 8 Martie 1944.

Primar, Dr. I RĂDULESCU

Secretar, Dr. T. ANTON